

Gazeta Grudziądzka

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

W Imię Boże! Za Wiarę i Ojczyznę!

Grudziądz, na sobotę, 9-go kwietnia 1932 r.

Co jest z tą „pożyczką”?

W ubiegłym roku zwołano nadzwyczajne posiedzenie Sejmu, dla uchwalenia — „pożyczki” francuskiej na budowę magistrali kolejowej Śląsk—Gdynia.

W rezultacie pożyczka została uchwalona głosami „sanatorów” — gdyż Stronnictwo Ludowe i stronnictwa robotnicze przeciw tej „pożyczce” głosowały.

Klub Ludowy i prasa ludowa nie podzielały tego zachwytu, jaki się udzielił prasie „sanacyjnej” i wszystkim „bebekom” wskutek udzielenia Polsce „pożyczki” przez Francję.

Posłowie ludowi twierdzili, że cała ta pożyczka jest bardzo niekorzystna.

— ponieważ jest to oddanie w blisko półwiekową dzierżawę (45 lat) najważniejszej linii kolejowej w Polsce.

ponieważ do związku banków i przedsiębiorstw, udzielających Polsce tej pożyczki, należą też i firmy niemieckie, a zwłaszcza jedna, znana z wrogiego stosunku do Polski.

— ponieważ redakcja umowy, przedłożonej do zatwierdzenia Sejmowi — jest niekorzystna.

Za to niegłosowanie za zatwierdzeniem pożyczki francuskiej — dostało się posłom ludowym wielkie wymyślanie od prasy „sanacyjnej” i co gorętszych „sanatorów”.

— Nazwano posłów ludowych „zdrajcami”, a gazetom ludowym nawymyślano też ile wlasło.

Tymczasem nie bardzo długo trzeba było czekać, ażeby się przekonać, że posłowie ludowi mieli rację.

W myśl wspomnianej umowy na dzień 1 maja 1932 roku przypadało wpłacenie drugiej raty pożyczki w kwocie 300 milionów franków. Lecz w umowie wpisano taki dodatek:

„...o ile stan rynku francuskiego na dokonanie drugiej emisji we wskazanym terminie pozwoli.”

I stało się to, czego się obawiali posłowie ludowi. W związku z takim brzmieniem umowy

— banki, które miały emitować pożyczkę, zawiadomiły towarzystwo, budujące kolej Gdynia—Śląsk, że 300 milionów franków na 1 maja roku bież. nie wpłynęło.

W obozie rządzącym wywołało to „niepokojenie”.

Natychmiast wyjechało do Paryża dwóch dygnitarzy, obecny wicepremier Zawadzki i dyrektor Barański. Lecz i ich wyjazd na nie się nie przydał.

Podobno chcieli wyżej wspomniani przedstawiciele Ministerstwa Skarbu — chociaż pożyczkę, pod zastaw tej „drugiej raty” pożyczki kolejowej — 200 milionów franków od rządu francuskiego.

— lecz podają pisma warszawskie rząd francuski nie zgodził się pożyczki udzielić.

Protestacyjny strajk robotników rolnych.

Związek Zawodowy Robotników Rolnych, Zjednoczenie Zawodowe i Związek Chrześcijański postanowiły proklamować na dn. 18. kwietnia jednodniowy strajk demonstracyjny robotników rolnych w całej Polsce.

Strajk ten ma być wyrazem protestu przeciwko orzeczeniu Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej w Poznaniu, ustalającej warunki pracy w województwach poznańskim i pomorskim, a wprowadza-

jącej dalszą obniżkę ordynarji i zarobków gotówkowych u sezonowców.

Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza na województwa centralne zbiera się 11-go kwietnia, zaś na województwa małopolskie — 6-go kwietnia. Strajk, proklamowany na 18 kwietnia ma więc również na celu zaprotestowanie przeciwko ewentualnym obniżkom i przez te komisje postanowionym.

Przed ponownymi wyborami prezydenta Rzeszy. — Hohenzollerny z Hitlerem.

Już w nadchodzącą niedzielę odbędą się w Niemczech powtórne wybory prezydenta Rzeszy. Do walki rozstrzygającej stają w rzeczywistości tylko dwaj kandydaci: dotychczasowy prezydent marszałek Hindenburg, oraz Hitler, kandydatura komunisty Thälmana

ma znaczenie tylko demonstracyjne.

Kampanja wyborcza już się zaczęła. Zgromadzenia przedwyborcze wszelkich stronnictw przechodzą w atmosferze niesłychanego podniecenia. Liczby zabitych i rannych wynoszą już setki osób. Głó-

Zwijki
MORWITAN
Stanisława Wołoszyńskiego
najdoskonalsze w gatunku.

wne starcia zachodzą pomiędzy hitlerowcami, t. zw. żelaznym frontem (socjaliści i republikanie mieszczańscy) oraz komunistami.

Synowie cesarza Wilhelma II, z b. kronpryncem Wilhelmem na czele, wystąpili publicznie z wezwaniem do głosowania za Hitlerem. Wystąpienia te wywarły w całych Niemczech ogromne wrażenie. Panuje przekonanie, że Hitler zawarł jakąś tajną umowę z dynastją Hohenzollernów i że zwycięstwo Hitlera oznaczałoby jako wstęp do powrotu dynastji na tron Niemiec i Prus. Hitler miał — według wersji, krążących powszechnie, uzyskać duże subwencje od rodziny Hohenzollernów i od magnackich monarchistycznych rodów — i w zamian za nie zmienił swe poprzednio krytyczne stanowisko wobec dawnego cesarstwa. Podobno wystąpienie synów Wilhelma II zmniejszyło szanse wyborcze Hitlera.

Pozatem istnieje ogólne przekonanie, że w wyborach przejdzie znaczna większość głosów marszałek Hindenburg.

Jeszcze jeden pułkownik — wojewodą

Na stanowisko wojewody lubelskiego wyznaczony został pułkownik Świdziński, dotychczasowy sekretarz osobisty prezydenta.

I do tańca, i do różańca.

Jak podają gazety warszawskie prezesem Banku Rolnego, na miejsce p. Ludkiewicza, który ostatnio mianowany został ministrem rolnictwa oraz reform rolnych, ma zostać pułkownik Stamirowski, obecny wice-minister, głośny ze swych zeznań w procesie brzeskim.

Jak się więc okazuje, pułkownik ten, ongiś buhalter z żydowskiej hurtowni jaj, ma wszechstronne uzdolnienia i nadaje się na wszelkie pomyslane stanowiska.

Skutki rządów dyktatorskich.

Deficyt w budżecie włoskim wyniósł w ciągu 8 miesięcy olbrzymią sumę 2 miliardów i 20 milionów lirów. W ubiegłym roku wydatki Włoch były także wyższe od dochodów o sumę pół miljarda lirów.

Jak widać, dyktatura faszystowska „wysanowała” gruntownie Włochy. Widocznie skutki rządów dyktatorskich we wszystkich krajach są jednakie, bo i w Polsce mamy również wielki niedobór budżetowy.

PIERWSZY POCIĄG WATYKANU.

Lokomotywa pierwszego pociągu pospiesznego w Watykanie, na tle renesansowej kopuły bazyliki św. Piotra.

Jak sobie teraz poradzi towarzystwo, budujące kolej Gdynia—Śląsk, nie mając pieniędzy na zapłacenie zamówionych materiałów i wykonanych robót — tego oczywiście nie wiemy.

Ale to wiemy, że posłowie ludowi mieli pełną rację, twierdząc, że umowa o „pożyczkę” na budowę kolei Gdynia—Śląsk jest bardzo niekorzystna.

Niektóre pisma „sanacyjne” wyrażając nadzieję, iż do emisji drugiej raty pożyczki, na cel powyższy, będzie można we Francji przystąpić zaraz po odbytych wyborach do parlamentu francuskiego.

My zaś wyrażamy obawę, że jeśli przy nadchodzących wyborach

zwycięży lewica — to „stan rynku” finansowego dla pożyczek polskich może być bardzo długo „niekorzystnym”. Taki „niekorzystny” stan może się nawet przedłużyć aż do czasu odejścia „sanatorów” od władzy w Polsce.

Wiadomo bowiem, że demokracja francuska coraz głośniej się domaga — nie pożyczania Polsce ani grosza, — by przez to nie przedłużyć w Polsce rządów dyktatorskich.

A w kołach demokracji — echa Brześcia i wyroku brzeskiego są jeszcze bardzo żywe i głośne.

W tych warunkach nadzieje na uzyskanie drugiej raty pożyczki kolejowej zapowiadają się wcale nie wesołe.

Komitety dla spraw finansowo-rolnych, czy też „Towarzystwa Wzajemnej Adoracji“.

Uchwałą Rady Ministrów z 7. marca rb. został powołany do życia Centralny Komitet do Spraw Finansowo-Rolnych, a uchwałą tego Komitetu, z dnia 17. marca rb. powołuje się do życia we wszystkich województwach — Wojewódzkie Komitety - do spraw Finansowo-Rolnych.

W skład tych Komitetów wchodzi: wojewoda lub ustanowiony przez niego zastępca jako przewodniczący, przedstawiciel Sądu Prezes Izby Skarbowej, Urzędu Ziemskiego, delegat właściwego Wydziału Wojewódzkiego, delegaci miejscowych oddziałów Banku Polskiego, Banku Gospodarstwa Krajowego, Państwowego Banku Rolnego, 3 delegatów innych publicznych, prywatnych i spółdzielczych instytucji finansowych, powołanych przez wojewodę, delegat właściwej Izby Przemysłowo-Handlowej i 4-ch delegatów organizacji rolniczych, wskazanych przez Ministra Rolnictwa.

Należy przytem nadmienić, że pp. wojewodowie mają prawo rozszerzyć skład Komitetu Wojewódzkiego, jednakże za zgodą Centralnego Biura w Warszawie.

Zadaniem Wojewódzkich Komitetów do Spraw Finansowo-Rolnych jest w szczególności:

rejestracja, w miarę potrzeby, zadłużenia gospodarstw rolnych, oraz kwalifikowanie tych gospodarstw według stanu zadłużenia i rentowności;

współdziałanie z władzami i z wszelkimi organizacjami i instytucjami na terenie województwa w kierunku ułatwienia rolnikom spłaty zobowiązań rolniczych;

wydawanie opinii dla wojewodów w sprawie przeprowadzania parcelacji;

wydawanie opinii dla sądów przy zastosowaniu ustaw, przynoszących w dobie kryzysu rolniczego ulgi dla gospodarstw rolnych;

organizowanie służby biegłych dla władz sądowych i administracyjnych;

ułatwienie sądom pełnienia funkcji, związanych z prowadzeniem nadzoru sądowego w rolnictwie, oraz wykonywanie tego nadzoru w czasie odroczenia wyplat i pertraktacji dłużników z wierzycielami;

współdziałanie przy układach wierzycieli i dłużników, dotyczących spłaty długów i zaległości;

organizowanie sądów polubownych między zadłużonym rolnikiem a wierzycielem lub grupą wierzycieli;

przygotowanie projektów sanacji gospodarstw rolnych na wniosek dłużników, sądów lub wierzycieli;

współpraca przy uporządkowaniu akcji egzekucyjnej w stosunku do poszczególnych warsztatów rolnych;

informowanie rolników i uświadamianie opinii szerokich mas rolniczych na terenie województwa o treści przepisów, zawartych w ustawach, rozporządzeniach, instrukcjach i okólnikach, dotyczących ulg w spłatach zadłużenia rolniczego; zadaniem tych komitetów jest również doradztwo w celu ułatwienia rolnikom korzystania z uprawnień zawartych w odnośnych przepisach.

Przy Komitetach wojewódzkich utworzone zostały z dniem 1 kwietnia rb. Wojewódzkie Biura do Spraw Finansowo-Rolnych, które zajmą się praktycznym wykonaniem zadań Komitetów Wojewódzkich.

A więc rolnicy, chcący korzystać z ulg w spłacie zobowiązań swoich podatków, składek ubezpieczeniowych i kredytów, winni narazie, jak długo nie ma Biur powiatowych, zgłaszać się do właściwego Biura Wojewódzkiego do Spraw Finansowo-Rolnych. Tam po zarejestrowaniu się uzyskać winni wszelkie niezbędne wyjaśnienia i informacje.

Tymczasowa instrukcja o pobieraniu opłat za świadczenia Biur Wojewódzkich do Spraw Finansowo-Rolnych, określa, że każdy interesant przy zgłoszeniu się w Biurze uiszcza opłatę wstępną według następującej taksy:

posiadacz do 5 ha. . . . . 1 zł.
„ od 5 ha do 50 ha 5 „
„ powyżej 50 ha 10 „

i otrzymuje wzamian stałą legitymację, którą należy zachować na stałe przy sobie. Za okazaniem tej legitymacji lub powołaniem się na nią, można uzyskać osobiście lub listownie bezpłatne informacje i wyjaśnienia w sprawach finansowych, naprzykład w sprawie zale-

głych podatków, spłaty kredytów i ich odroczenia, w sprawie zajęcia lub egzekucji, w sprawie oszacowania nieruchomości, w sprawie parcelacji itd.

Opinie dla wojewodów o wydanie pozwolenia na parcelację na cele oddłużeniowe, czynności biegłych na zlecenie władz sądowych lub administracyjnych, będą płatne jednakże tylko w wysokości faktycznych kosztów Biura.

Oszacowanie wartości majątku wykonują Biura za zwrotem kosztów własnych z dodatkową opłatą 15 zł. za każdy dzień pracy rzeczoznawcy na miejscu oszacowania.

Za oszacowanie wartości i opłacalności gospodarstwa Biura pobierają zwrot kosztów własnych z dodatkiem 25 zł. za każdy dzień pracy rzeczoznawcy na miejscu.

Za opracowanie projektu sanacji gospodarstwa, Biura pobierają zwrot kosztów i jedną piątą procentu od wartości gospodarstwa, za nadzór w czasie pertraktacji układowych opłatę tę ustala się umownie, za współdziałanie zaś przy układzie polubownym pobiera się 1/2% od sumy, która jest przedmiotem układu. Należy nadmienić, że wszystkie opłaty te przeznaczone są na koszty biurowe i przejazdów i na skromne wynagrodzenie rzeczoznawców; zarówno personel Ko-

mitetów, jak i większość personelu Biur spełnia swe czynności honorowo, pozatem szereg świadczeń na rzecz wymienionych Biur, jak lokal, światło, opał, umeblowanie itd., dostarczą bezinteresownie instytucje, wchodzące w skład Komitetów.

Powołanie do życia tego rodzaju komitetów mogłoby mieć dodatnie skutki dla życia rolnictwa, ale tylko w tym wypadku, jeśli do tych komitetów wejdą ludzie, pragnący szczerze bronić interesów całego rolnictwa.

Mamy jednak poważne obawy, że w skład tych komitetów wejdą przedstawiciele obszarnczych organizacji rolnych i że będą oni tam mieli jeszcze jedno podwórko do obrony swoich prywatnych interesów.

Jeżeli do tych organizacji wchodzi pp. Fudakowscy, Plucińscy, Steccy, Radziwiłłowicze, Demirscy, Hulewicze — jako przedstawiciele „drobnego“ rolnictwa, — jeżeli tam wejdą pp. Szaluchy, Michalscy i Serożyńscy — jako — przedstawiciele osadnictwa — to drobny rolnik i osadnik będzie miał z tych komitetów tyle pożytku, ile jej ma wół z muchy, która mu „pomaga“ w orce — siedząc na jego rogu.

Oczekujemy wiadomości, jacy to reprezentanci wejdą do tych komitetów.

Dziś już wyrażamy obawę, że jeśli tam wejdą tylko ci sami ludzie, stale należący do wszystkich komitetów i stanowiący — „Towarzystwa wzajemnej adoracji“ — to pożyteczne skądinąd ciała nigdy nie spełnią swego zadania.

Sanacyjne interesy.

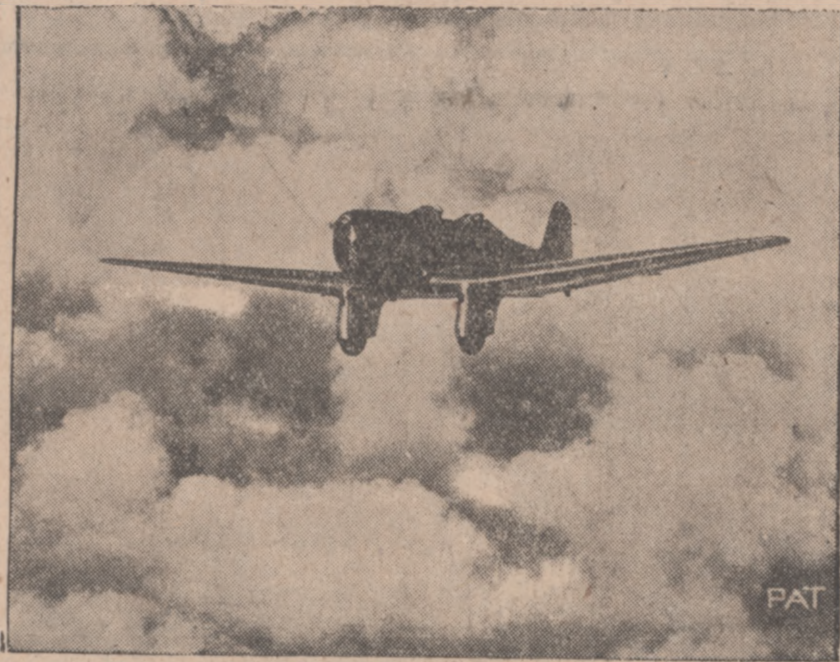
Senator z klubu jedyńkowego, p. Targowski, wysłany został zagranicę jako „przedstawiciel finansowy“ państwa i pobiera poza djetami senatorskimi jeszcze pensję, wynoszącą 1250 dolarów czyli około 11 tysięcy złotych miesięcznie.

Ale p. Targowskiemu i to nie wystarcza. Wystarał się w Państwowym Banku Gospodarstwa Krajowego o pożyczkę w sumie 420 tysięcy złotych, która ma być zahipotekowana na jego majątku. Na tym samym majątku jednak ciąży już zaległość podatkowa w kwocie 150 tysięcy zł., więc Bank Gospodarstwa Krajowego oświadczył, że wypłaci pożyczkę pod tym warunkiem, jeśli otrzyma pierwszą hipotekę, a skarb państwa ustąpi na drugie miejsce ze swoją pretencją.

Ministerstwo Skarbu zgodziło się na prośbę p. Targowskiego i żeby umożliwić zaciągnięcie pożyczki, zeszło ze swoją pretensją podatkową na drugie miejsce, narażając się na to, że wyjdzie z próżnymi rękami.

Jak widać, sanacyjny pan senator Targowski wykorzystuje swoje wpływy na wszystkie strony. Będąc senatorem, uzyskuje fluśtą posadkę „przedstawiciela finansowego“ z 11 tysiącami zł. miesięcznej pensji; uzyskuje dalej z państwowego Banku pożyczkę 420 tysięcy złotych; wreszcie uzyskuje od Ministerstwa Skarbu przeniesienie zaległości podatkowych na drugie miejsce, mimo, iż naraża to skarb państwa na utratę 120 tys. zł.

Zapobiegliwi są ci sanacyjni „przedstawiciele narodu“, gdy chodzi o ich interesy!

W Ameryce cieszą się wielkiem powodzeniem nowe, sportowe samoloty. Odnaczają się one nadzwyczaj pięknymi kształtami i rozwijają z łatwością szybkość 280 klm. na godzinę. Na zdjęciu widzimy jeden z tych samolotów „Northrep Beta“.

Nowe „wyczyny“ prowokatora Purzyckiego.

Jak podają gazety, głośny w Polsce prowokator i jeden z „główniejszych filarów“ oskarżenia w trzech procesach: o zamach bombowy na min. Józefa Piłsudskiego, o zajęcia w pobliżu Doliny Szwajcarskiej w dniu 14 września 1930 i wreszcie w procesie brzeskim, dał się ostatnio poznać i emigracji polskiej we Francji.

Po procesie brzeskim Purzycki gdzieś zniknął z Warszawy. Teraz dopiero okazało się, że za fałszywymi dokumentami wyjechał do Paryża. W stolicy Francji ten „bezrobotny biuralista“, jak podawał swój fach przed sądem, występował jako Olęcki i grasował on wśród polskich emigrantów w Paryżu, cierpiących naogół z powodu

kryzysu nędzy i dowiadywał się, który z pośród Polaków nie ma w porządku dokumentów. Każdego Polaka, który miał papiery nie w porządku, „syłał“ Purzycki, pobierając od tajnych agentów francuskich po 5 franków „od głowy“ rodaka.

Polacy w Paryżu domyślili się, że denuncjuje ich Olęcki. Złapało go kilku robotników polskien w pobliżu konsulatu i zaczęło się bicie. Z trudem udało się policji ocalić życie „Olęckiemu“, ale jednocześnie wyszło na jaw, że kanalja wcale nie nazywa się Olęcki, a Wtold Purzycki. Tak to Purzycki uniknął drugiego „zamachu“ na swe życie, tym razem jednak — prawdziwego.

Oplakane skutki dumpingu.

O szkodliwości popieranego przez Rząd dumpingu czyli wywożenia zagranicę towarów krajowych po cenach niższych aniżeli wynoszą koszty własnej produkcji, pisaliśmy niejednokrotnie. Czytelnicy nasi wiedzą, że angielskie świnię żrą polski cukier, który jest niedostępny dla polskich dzieci z powodu wysokiej ceny. I nie tu nie pomoże żadna propaganda na wszystkich płótkach i parkanach, że „cukier krzepi”, jeżeli nie obniży się ceny cukru na rynku wewnętrznym.

„Robotnik” przytacza dwa charakterystyczne wypadki szkodliwości dla naszego przemysłu krajowego wywozu towarów po tak niskich cenach.

Otóż cukier w Polsce kosztuje 1.70 zł za kilo, natomiast tenże sam cukier w Gdańsku kosztuje 23 grosze. Wobec taniości cukru w Gdańsku po-

wstał cały szereg fabryk czekolady, wywożących do Polski swoje wyroby i podkopujących byt polskiego przemysłu cukierniczo-czekoladowego.

Tonna węgla polskiego kosztuje na wewnętrznym rynku od 50 do 90 zł, w zależności od krótszego lub dłuższego przewozu.

W Szwecji cena polskiego węgla wynosi 23 zł za tonne. Nie też dziwnego, że szwedzki przemysł metalowy po spadku waluty szwedzkiej o 30%, wskutek taniości opału, może pomimo cel ochronnych konkurować w Polsce z polskim przemysłem metalowym.

Oto dwa przykłady „przewidującej” polityki gospodarczej, obliczonej na ściąganie do kraju obcej waluty, która w rezultacie do kraju przychodzi w minimalnej ilości, gdyż eksporterzy lokują ją na swych kontach w bankach zagranicznych.

NAJCIEKAWSZE Z DNIA

Z Polski.

OBRADY IV SEJMIKU PRZECIWAŁKOHOLOWEGO.

Przed kilkoma dniami odbyły się w Poznaniu dwudniowe obrady IV Sejmiku przeciwalkoholowego, wobec licznie zebranych przedstawicieli organizacji społecznych, duchowieństwa i władz. Po dwudniowych obradach uchwalono następujące rezolucje:

1) IV Sejmik przeciwalkoholowy uważa za swój obowiązek katolicki, by potępić jak najenergiczniej niesłychany projekt prawa małżeńskiego, zupełnie sprzeczny z zasadami nauki Chrystusowej i nadzwyczaj niebezpieczny w swych następstwach dla narodu i państwa naszego.

2) IV Sejmik przeciwalkoholowy stwierdza, iż wobec ciężkiego kryzysu gospodarczego, w obliczu głodu i niedzi coraż liczniejszych współbraci, obowiązkiem jest każdego obywatela ograniczać swe wydatki osobiste na przedmiot tak zbyt kosztowny i szkodliwy, jakim są napoje alkoholowe.

NIE BĘDZIE WYLEWÓW RZEK.

Kry lodowe prawie ze wszystkich rzek spłynęły już, tak, że niebezpieczeństwo wylewów rzek zdaje się minęło już. Poziom wody, rzecz prosta, na wszystkich rzekach jest znacznie podwyższony, jednak nie zagraża to żadnym niebezpieczeństwem. Jedynie tylko w rzekach górskich w Karpatach wezbrał mocno Poprad, zalewając tu i owdzie nadbrzeżne okolice. Zerwał również Poprad kilka mostów.

SZCZĘŚLIWY „JANKO MUZYKANT”.

Do kancelarii p. Prezydenta R. P. wpłynęła oryginalna prośba Józefa Biegala ze wsi Dzierżkowice w pow. wieluńskim. W prośbie tej, napisanej wierszem, chłopiec przedstawił swoją chęć do nauki, jaką pałał od najmłodszej młodości, a której nie mógł się poświęcić ze względu na to, iż ojciec jego, rolnik, nie miał odpowiednich środków na kształcenie chłopca, z drugiej zaś strony chłopiec był mu potrzebny do pracy przy gospodarstwie. Specjalnym ułomowaniem chłopca była muzyka, w której kształcił się u miejscowego organisty.

P. Prezydent zainteresował się oryginalną petycją, wobec czego starosta wieluński na skutek listu z kancelarii p. Prezydenta do wojewody łódzkiego p. Jaszczolta, zawiadomił chłopca o spełnieniu jego życzeń.

Jak podtrzymywać siły duchowe i fizyczne? Na to najważniejsze pytanie otrzymacie odpowiedź i wyjaśnienie wraz z próbą dozą Fregalinu dr. med. Schulze, zupełnie i bez zobowiązania. Zwracamy uwagę na ogłoszenie umieszczone w niniejszym numerze, które prosimy przeczytać; we własnym interesie napisaliśmy do dr. med. Schulze G. m. b. H. Berlin-Charlottenburg 2.

ŚWINIE ZAGRYZŁY DZIECKO

We wsi Czapiery pod Koźminem woj. poznańskiego w zagrodzie gospodarza Fryderyka Schrankiego, służącą Helena Skoźmowska wystawiła na podwórzu dziecko z wózkiem, a sama poszła do ogrodu pracować. Przebywając na podwórzu świnię wywróciła wózek, a następnie zagryzły dziecko. Zanim matka przybyła, dziecko zostało rozszarpane, a nawet rozbestwione świnię rzuciły się na nią.

Ze świata.

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK POLSKIEJ UCZONEJ.

Znakomita polska uczona, odkrywczyni radu p. Marja Curie-Skłodowska, podczas prac w swym laboratorium w Paryżu, upadła i uderzyła się w łokieć. Po pewnym czasie okazało się, że uderzenie pociągnęło za sobą stan chorobowy i konieczność operacji. Operacja miała przebieg pomyślny. Obecnie stan chorej nie budzi już obaw. Pani Curie-Skłodowska ma pozostać w szpitalu jeszcze tydzień.

CUDOWNE KRWAWIENIE KORONY CIERNIOWEJ.

Wielkopiątkowy cud w Andrii, jaki wydarzył się przy relikwiach wieńca cierniowego, powtórzył się jeszcze w dwóch innych miejscowościach we Włoszech, gdzie przechowywane są relikwie korony cierniowej Chrystusa Pana.

W małej miejscowości San Giovanni pod Bergamo cud nastąpił w pierwszy dzień Wielkiej Nocy o godz. 23 min. 10 po całodziennych żarliwych modłach zgromadzonych wiernych. Cud ten został formalnie potwierdzony przez Ordynariusza. W tym samym dniu podobny cud wydarzył się w Monte Fusco koło Nocery.

JEDEN BANDYTA OBRABOWAŁ BANK W BIAŁY DZIEŃ.

Na jeden z banków w mieście Blanchechester w Stanach Zjedn. Ameryki Półn. dokonano jednego z najzuchwalszych napadów, jaki znają kroniki kryminalne w Ameryce. Samotny bandyta, w biały dzień wtargnął do gmachu, przy pomocy 2 rewolwerów steroryzował kasjerów, zabrał im klucze, otworzył kasę i po zabraniu 10.000 dolarów, zbiegł. Policja przybyła zaraz po dokonaniu napadu, nie zdołała jednak wpaść na trop tak niezwykle zuchwałego bandyty.

OSOBLIWI NAPAD NA RADJOSTACJĘ.

W Hawanie na Kubie wtargnęło 6 uzbrojonych ludzi do studjo radiowego. Po steroryzowaniu rewolwerami obecnych tam urzędników, jeden z napastników wygłosił do mikrofonu przemówienie, pełne najcięższych zarzutów przeciwko rządowi. Po osm. minutach napastnicy niepoznani, opuścili budynek radiowy.

ELIDA

NA WSZYSTKIE MYDŁA TOALETOWE

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Sobota, 9 kwietnia 1932.

Sobota: Marji Kleof. Wsch. sl. 4,55; zach. 6,21 W. ks. 6,00 zachód 23,11.
Niedziela: Euzebjusza. Wsch. sl. 4,53; zach. 6,23. Wschód ks. 6,23 z. 00,00.
Poniedziałek: Leona pap. W. sl. 4,50; zach. 6,25. Wschód ks. 6,56; z. 00,21.

Przy obstrukcji, zaburzeniach trawienia, zgadze, uderzeniach do głowy, bólach głowy i ogólnym niedomaganiu, zażywa się rano naczecz szklankę naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”. Zadać w aptekach i drogerjach.

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY”** wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dołączamy „GOŚCIA ŚWIATOCZNEGO”, bezpłatny dodatek do „Gazety Grudziądzkiej”.

Województwa centralne.

DOZORCA SPŁONAŁ W CZASIE POZARU FABRYKI.

W fabryce obuwia firmy „Moe” przy ul. Tamka w Warszawie wybuchł pożar, spowodowany tem, że dozorca tej fabryki Andrzej Bersznak spowodował wybuch zbiornika z benzyną. Płomienie objęły błyskawicznie cały lokal, w którym nieszczęśliwy dozorca, nie mogąc zawczasu wybiec, żywcem spłonął.

ZUCHWAŁY NAPAD NA KASĘ KOLEJOWĄ.

W chwili, gdy w pokoju kasjera dworca kolejowego Łódź-Kaliska znajdował się tylko sam kasjer Uniński, wdarło się tam dwóch bandytów, usiłując kasjera obezwładnić. Uniński, szamotając się z napastnikami, cofnął się do dzwonka alarmowego. Na alarm przybyła policja i służba kolejowa. Jeden z bandytów usiłował uciec, drugi natomiast, zatrzasnąwszy siatkę bezpieczeństwa w kasie, począł się z nią ostrzeliwać. Policja odpowiedziała również strzałami, zabijając bandytę na miejscu.

UNIKNAŁ SZUBIENICY.

Sąd Okręgowy w Grodnie w trybie doraźnym rozpatrywał sprawę Aleksandra Żeleznika, lat 19, oskarżonego o morderstwo w celach rabunkowych, dokonane w m. Jeziory pow. grodzieńskiego.

Żeleznik wszedł w noc do piekarni Abrama Łaznika z zamiarem zrobienia pieniędzy, a widząc, że został zauważony przez właściciela piekarni, rzucił się na Łaznika, zadając mu kil-

ka uderzeń siekierą w głowę. Od ciósów tych Łaznik zmarł. Sąd Okręgowy skazał Żeleznika na karę śmierci przez powieszenie.

Prezydent Rzplitej w drodze łaski zamienił mu karę śmierci na bezterminowe więzienie.

Małopolska.

związku z ich działalnością, urzędowa **PRZYWIAZANIE KONIA.**

Józef Talar doniósł komisarjatu policji w N. Sączu, że nieznaną sprawca skradł mu pozostawionego przed sklepem na ulicy konia wraz z wózkiem. Dochodzenia wykazały, że niedawno kupiony koń widocznie z tęsknoty za dawnym właścicielem, pozostawiony bez dozoru, sam ruszył z miejsca i pobiegł do swego poprzedniego pana mieszkającego w Chelmcu, który też zwrócił go nowemu nabywcy.

Kresy Wschodnie.

PRZEJMUJĄCE SCENY W CZASIE TRACENIE SKAZAŃCÓW.

Ostatnio wykonano w Baranowie czach wyrok śmierci na braciach Bobkach, skazanych za szpiegostwo.

Jeden z powieszonych, gdy już zawisł na szubienicy, zaczął się rzucać tak gwałtownie, że dwukrotnie przerzucił się przez poprzeczną belkę szubienicy. Asystujący egzekucji rozbiegli się. Dopiero pomocnik kata Maciejewskiego, — Braun — uderzeniem „uspokoili” wiszącego.

Do Ludowców pow. sieradzkiego.

Posel Wyrzykowski zawiadamia, że przyjedzie i będzie udzielał porad prawnych:

w **Złoczewie**, w poniedziałek, dnia 18 kwietnia, w domu p. Kwapisza, przy wiatraku;

w **Szadku**, w środę, dnia 20-go kwietnia, przy ul. Kościelnej nr. 4.

Odpowiedzi Redakcji.

— Antoni Blicharz. Żywiec. O ile nam wiadomo, to źle powodzi się tym, którzy tam wyjechali. Zwróćcie się do Polskiego Tow. Emigracyjnego w Warszawie.

— Józef Waleryś, Witowie. Niema żadnego wynagrodzenia za służbę w armji Hallera.

Notowania giełdowe z dnia 6-go kwietnia 1932 r.

Table with 2 columns: Location (Warszawa, Lwów) and Price ranges for various goods like wool and meat.

Table with 2 columns: Commodity (Krowy, Jalówki, Cieleta, Swinie) and Price ranges.

Wartość pieniędzy:

Table showing exchange rates for various currencies like British pounds, US dollars, and Swiss francs.

Table with 2 columns: Commodity (100 franków belgijskich, 100 koron czeskich, etc.) and Price in zlotych.

Dolarowi grozi niebezpieczeństwo.

W pismach francuskich ukazały się niepokojące wiadomości o pozycji dolara, zachwianego poważnie na rynkach pieniężnych, głównie z powodu deficytu budżetowego Stanów Zjedn. Ameryki Północnej, sięgającego około półtora miljarde dolarów.

Odpowiedzi Redakcji.

J. M. S. Czasopism muzycznych jest dużo. Podajemy z nich kilka: „Kierownik Chórów” Częstochowa; „Lwowskie Wiadomości Muzyczne” — Lwów; „Muzyka Kościelna” — Poznań; „Przegląd Muzyczny” Poznań.

Lepiej od wszelkich pięknych słów

przekonają Szan. Państwa o skuteczności naszego od lat znanego środka odradzającego nrew i nerwy „Fregalin” dowody, które poniżej przytaczamy. Tysiące osób, które „Fregalin” używały, nie zawiodły się. „Fregalin” działa nadzwyczajnie u cierpiących na nerwy, brak sił, ogólne osłabienie, zawroty głowy i bóle reumatyczne. Prosimy upewnić się o tem u lekarza. — Do ciężkiej walki o byt codzienny potrzeba silnych nerwów i zdrowej krwi. — Należy uważać, co niżej podpisani twierdzą o skuteczności tabletek „Fregalin”, ażeby zdać sobie sprawę z doniosłości tego nadzwyczajnego środka. — W archiwum naszym znajdują się tysiące takich podziękowań, napływających samorzutnie z kraju i z zagranicy, a które każdego czasu w biurze naszym przejrzeć można. — Wszelkie podziękowania są notarialnie zatwierdzone — „Fregalin” otrzymać można w każdej aptece. — „Fregalin” sporządzony jest pod naukowym nadzorem.

Herischdorf w/Rsgb., Weichrichsbergstr 10, d. 29. 4. 31.

Tabletki „Fregalin” postużyły mi nadzwyczajnie. Cierpiałam na serce i miewałam częste zawroty głowy. Po jednorazowej kuracji tabletkami „Fregalin” czuję się najzupełniej zdrowa i wyleczona. — Wyrażam W. Panom moje najserdeczniejsze podziękowanie za pomoc.

M. Lorenz.

Göttingen, Breymanstrasse 6/J. 3. 10. 30.

Cierpięta na dolegliwości podbrzusza, ucisk w pierśsiach, bóle głowy i bezsenność. Już po jednorazowej kuracji tabletkami „Fregalin” wszystkie wyżej wymienione niedomagania minęły. Obecnie czuję się zupełnie zdrow i silny.

Louis Bachmann.

Sbyntten b. Neidenburg, Prusy Wschodnie, dn. 4. 10. 30.

Zawładaniom W. Panów, że po użyciu trzech przesyłek „Fregalin” mimo moich 73 lat, czuję się zupełnie zdrowym.

Franz Rasmus.

Lublin, ul. Leśna 22, dn. 1. 6. 31.

Z radością donoszę W. Panom że wszelkie objawy moich chorób, jak: obstrukcja bóle w krzyżu, ramionach, nogach i biodrach, oraz ogólne osłabienie, po trzymiesięcznej bardzo sumiennie przeprowadzonej kuracji tabletkami „Fregalin” zniknęły zupełnie. Na dowód mojej wdzięczności nie mogę znieść słów podziękowania. Wróciły mi one zdrowie i spokój, co jest nieocenioną skarżą.

J. Banaszewski, Panin 1 P.K.P.

Zawada, p. Kromnice, dn. 24 maja 1931 r.

Komunikuję, że miałem od 10 lat bólesci w krzyżu. Zaleden lekarz nie mógł mnie wyleczyć. Po użyciu 3 pudełek Fregalinu jestem zdrow i dziękuję p. dr. Schulze za wyleczenie przez „Fregalin”.

Władysław Wilk.

Advertisement for Fregalin medicine, including a testimonial from Dr. med. H. Schulze G. m. b. H. Berlin-Carlottenburg 2/3906.

Czy choroby płucne są uleczalne?

Przy astmie, katarze szczytów płuc, chronicznym kaszlu, flągmie, długotrwałym zachrypnięciu, winien czytać każdy broszurkę pod powyższym tytułem. Autor p. DR. GUTTMANN b. naczelnny lekarz Finsenowskiego zakładu kuracyjnego, wskazuje w sposób zupełnie dostępny drogi naturalne do usunięcia tych ciężkich cierpięć. Każdy cierpiący otrzymuje takową na żądanie za darmo i bez opłaty porta. Należy napisać pocztówkę (ofrankowaną 35 gr.) z podaniem dokładn. adresu do: PUHLMANN & Co, Berlin 866, Müggelstrasse 25-25a.

Apel! Do wszystkich Mężczyzn! Dlaczego oddawać się rezygnacji? Kto stracił wiarę w swe nadwątlone siły męskie, powinien natychmiast zażądać naukowej broszury, którą wysła bezpłatnie i dyskretnie Biuro Handlowe „INWENTUS” Lwów, Legionów 11/A.

OSADY Z PARCELACJI PRYWATNEJ. Osady od 7,50 — do 20,00 — ha o glebie p szennu lu ruczanej, drenowanej z całkowitemi obsławami, na dogodnych warunkach — Sprzedaż odbędzie się w dnach 18-23 kwietnia br. w Zarządzie Majet LUCIM, pow. Bydgoszcz st. kol. Mąkowsko wzdł. autobusem z Bydgoszczy.

WIELKA NIESPODZIANKA W ŻYCIU! Wobec panującego w dzisiejszym czasie kryzysu gospodarczego, każdy człowiek może otrzymać za pełnie bezpłatnie premie w postaci materiału na ubranie i kostjomy damskie, bieliznę damską i pościelową, koldry watawe, zegarki złote: damskie i męskie, aparaty fotograficzne i inne wartościowe rzeczy, jeżeli nadesłacie prawidłowe rozwiązanie obok umieszczonego zadania. Należy kropki zastąpić literami tak, aby otrzymać 6 im. męskich. Pierwsze litery tych imion (wzduż) utworzą nazwę rzeki polskiej, sienna żadnego ryzyka. Niepowodzenie wykluczone. Wraz z zadaniem prosimy na pocztówce podać dokładny adres, za co W. P. otrzyma szczegółowy i niespodziankę. Posiadamy dużo listów dziękczynnych. „TOWAR KRAJOWY” — Łódź. Skrzyńka poczt. — 540, dział 8.

Miód pod gwarancją prawdziwy pszczołowy, deserowo-kuracyjny, najlepszego gatunku, wysyłam z własnej pasieki za nobrańiem pocztowem: 3 kg — 9 zł, 5 kg — 12,90 zł, 10 kg — 23, — zł, 15 kg — 33, — zł, 20 kg — 40 zł; koleją: 30 kg — 50 zł, 50 kg — 60 zł, — zł wraz z kosztami przesyłki i blaszankami — Od 200 kg wzwyż wysyłam po 1,30 zł za kg (zoo każdej stacji odbiorczej) — A. WALLACE Podwoleczysta nr 20a (Małopolska).

Darmo! Książeczka oraz dwadzieścia nieocenionych recept przeciw: plegom, tyśninie, złej cerze, odciśkom, zbytęnym włosom, siwieniu, potowu. Adresować: Warszawa, Wiśniowa 55. Magistrowa Matulewiczowa.

Zarobek wysoki znajdą umysłowi, fizyczni, bezrobotni. — Wkład, fachowość zbędna. Zgłoszenia: „Natychniastowy dochód zapewniemy”. Potrzea — Lwów, Zi-morowicza.

Agenci do sprzedaży narzędzi rolniczych poszukiwani. Zgłoszenia „Kosiarz” Lwów, Żółkiewska 101 Oddział G.

DARMO! (Do maja) nieocenione, próbyskie recepty — próby przeciw plegom, tyśninie, złej cerze, siwieniu. Adresować: Warszawa Magistrowa - Matulewiczowa, Wiśniowa 55.

KTO chce 500 Zł dochołu miesięcznego i dobry stały zarobek zgłosi się: „GO ZAKRED”, Lwów, ulica Watowa 11.

Baczność! Psezelarze żądajcie bezpłatnie — cenników wesyztucznej Konstancy Za bierek, Kościelce - Kaliski poczta Korzeniew.

Gospodarstwo 75 pszennej, bez długu, 3 konie, 10 bydła 18000, — wpiaty połowe Poznań Chwałzewo 38/39 mieszkanie 20.

PIEGI! (nawet zastarzałe) wagi, zmarzaczki, usowa natychmiast - stokrod lepszy od masel, prawdziwy, niefałszowany - Olówek Agawa - 3 - Mydło silnie bielące (momentalnie) 2 - Przesyłka 1,50. Firma kataloka - Warszawa, Bogustaw Matulewicz, Wiśniowa 55.

ECHO SWIAT 35 9r. Ilustrowane czasopismo książkowe o uścisławianiu, pedagogice i nauce.

już wyszedł z druku nr. 11. Jest do nabycia we wszystkich księgarniach i miejscach sprzedaży ga-e. Zamówienia abonamentowe przyjmują wszystkie Urzędy Pocztowe, lub można uskutecznić wprost w administracji w Grudziądzu.

Abonament kwartalny 75 groszy.

Darmo browning str. 600 naboi alarm. otrzymania każdy bezpłatnie nie stowiamy u nas zarobek ze zło- u francuskiego, ni- różniący się od praw- dziwego złoła 18-to ka- iatowego za 6 90. 19-letnia gwar- wyie- gu-awany do minuty 2 szt. 13 — zł. lepsze gat fant 10 — 13 — 15 — kryty ankiur z trawem- bertami lub na ręce. Remontoir 13 17 9 2. De- wizki ze złoła franc 1 2 4 a. Do każdego ze- at- ka dodajemy straszak dz system Browning U. 4 Nr 231 i 50 naboi alarm bez zerwolenia polie. 4 k- zosztą przesyłki płaci kupu- qcy, w razie nie- pol- bania się zwracamy pieniądze. — Adresować: SZWAJCARSKIE ZRÓDŁO ZEGARÓW, Warszt- wa 1, skrzyńka pocztowa 492 — G G.

Zarówki przepalone zamieniamy na dobre. — Poszukujemy energicznych przedstawicieli na poszczególne miasta. Warszawa FABRYKA ŻARÓWEK, Warszawa 1. Nowy-Swiat 6.

Pamiętaj! że tylko wiencaas uedzie w Pomi- dobrze, gdy się zobędziesz n- logu kupowania zagranicznymi- towarów.

ZIELNIK czyli ATLAS ROSLIN LEKARSKICH polecanych przez Ks. Sebastjana Kneippa zawiera ryciny wielobarwne roślin leczniczych z opisem tychże i o sposobie zastosowania ich. Cena wraz z przesyłką 13,50 zł. Wysyłkę uskutecznia Księgarnia Zakładów Graficznych i Wydawniczych Wiktora Kulerskiego Grudziądz - Pomorze.

Zioła Lecznicze według przepisów sławnych lekarzy, przeciw chorobom żołądka, kiszki, płuc, nerwów wątroby, nerek pęcherza hemoroidom, upławom, obstrukcji, kamieniom żółciowym — kaszlowi, astmie, blednicy, sklerozie, artretyzmowi reumatyzmowi, etc. Żądajcie bezpłatnej broszury poncezającej — Adres: Liszki - Apteka.

Chcesz tanio nabyć instrumenty muzyczne zegarki, żądaj bogato ilustrowany cennik który wysyła darmo — Najstarszy w Polsce dom muzyczny Ignacy Cypres, Kraków, Szewska 13 G G.

Poszukujemy energicznych przedstawicieli na poszczególne miasta. „Warszawska Fabryka ŻARÓWEK”, Warszawa, Nowy Świat 59.

Prenumerata: „Gazeta Grudziądzka” wychodzi trzy razy tygodniowo: na wtorek, czwartek i sobotę. Przedpłata wynosi w Polsce na pocztę miesięcznie 1,30 zł, kwartalnie 3 85 zł, w Grudziądzu w ekspedycji, agencjach i filjach: miesięcznie 1,10 zł, kwartalnie 3,30 zł. Pod opaską 3, — zł kwartalnie. Kwartalnie: we Francji i Belgii 20 franków, w Niemczech 4,10 Rmk, w Szwajcarii 5 franków, w Czechosłowacji równowartość 1 dolara, w Ameryce i w Kanadzie 1 dolar. Ogłoszenia: „Gazeta Grudziądzka” wychodzi w 3ch wydaniach: I. (Pomorze), II. (b. zabór rosyjski, Małopolska, zagranica), III. (Poznańskie, G. Śląsk). Strona liczy na szerokość 4 łamy tekstowe po 62 mm, poza tekstem 8 łamów po 30 mm. W jednym dowolnym wydaniu: wiersz mm: w swyeczajnych 6,20 zł, w nadesłanem 0,70 zł, w tekście 1,20 zł.

W dwóch dowolnych wydaniach ceny dwa razy wyższe jak w jednym. W całym nakładzie (wszystkie trzy wydania) wiersz mm: w swyeczajnych 0,50 zł, w nadesłanem 1 50 zł, w tekście 3 00 zł, na 1-szej stronie 4 00 zł. Ogłoszenia drobne: W wydaniu ogólnem stowo 0,20 zł, słowa tłustym drukiem podwójnie. Ogłoszen drobnych niżej 2,00 zł nie przyjmuje się. Ogłoszenia drobne umieszczają się tylko za gotówkę zgóry. Uwagi ogólne: Za zastrzeżone miejsce dolicza się 20%, za układ tabelaryczny 30%. Nekrologi do 50 mm 25%. Dla poszukujących pracy bezpłatnie. W zleceniach należy podać koniecznie wydanie, w którym ogłoszenia ma się pojawić. Drobne omyłki, nie-

zmieniające zasadniczego sensu, nie uprawniają ogłaszającego do żądania bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Do numeru niedzielnego (z datą sobota w nagłówku), przyjmuje się ogłoszenia do srody rana. Ogłoszenia w miejscach zastrzeżonych zamieszcza się w u r- re miejsca, bez gwarancji i tylko wtedy, gdy zostanie zapoboczony dodatek 20%. Za dział ogłoszeniowy redakcja nie odpowiada. Uza- sadnione reklamacje uwzględnia się do dni 8-miu. Adres: „Gazeta Grudziądzka”, Grudziądz (Pomorze) Telefon nr. 811 i 812. Konto P. K. O. Poznań nr. 200420. Zaufaycici i wy- dawca Wiktor Kulerski. Redaktor odpowiedzialny: Jan Zielinski, Grudziądz - Tuszewo. Drukem Zakł. Graficznych i Wydawniczych Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu (Pomorze).